МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра географії України

Затверджено
На засіданні кафедри географії України
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри проф. Р.М.Лозинський

Силабус з навчальної практики «Навчальна комплексна практика», що викладається в межах ОПП "Урбаністика, просторове планування і регіональний розвиток" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 106 "Географія"

Львів 2024 р.

Назва дисципліни	Навчальна комплексна практика
Адреса викладання дисципліни	вул. П. Дорошенка, 41, Львів, Львівська область, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	географічний факультет, кафедра географії України
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 10 Природничі науки Спеціальність 106 “Географія” ОПП: Урбаністика, просторове планування і регіональний розвиток
Викладачі дисципліни	Гнатюк Роман Михайлович, к. г. н., доцент кафедри геоморфології і палеогеографії Лабінська Галина Миколаївна, к. г. н., доцентка кафедри географії України Лозинський Роман Мар’янович, д. г. н., завідувач кафедри географії України, професор Михнович Андрій Васильович, доцент кафедри конструктивної географії і картографії Стецюк Оксана Василівна, к. г. н., доцентка кафедри географії України
Контактна інформація викладачів	andriy.mychnovych@lnu.edu.ua halyna.labinska@lnu.edu.ua roman.hnatyuk@lnu.edu.ua roman.lozynskyy@lnu.edu.ua oksana.stetsyuk@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Настановчо-організаційні заняття викладачі проводять у перший день практики. Можливими є *on-line* консультації на платформі *Microsoft Teams*, а також за використання корпоративного *e-mail*.
Сторінка курсу	Географія - Географічний факультет; NP_106_OPP_Urbanistyka_bak_2024.pdf
Інформація про дисципліну	Навчальна комплексна практика входить до циклу професійної та практичної підготовки ОП “*Урбаністика, просторове планування і регіональний розвиток*” зі спеціальності 106 “Географія” для освітньої програми бакалавр, яка викладається по закінченні IV семестру в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою *ECTS*). Основні розділи навчальної комплексної практики: ○ ГІС-картографічний; ○ Просторово-планувальний; ○ Спеціальне планування.
Коротка анотація дисципліни	У ГІС-картографічному розділі (тривалістю 5 днів) передбачене ознайомлення з картографічними джерелами просторового планування, а також засвоєння практичних навичок роботи в ГІС-програмах, зокрема, пов’язаних із картографічним забезпеченням процесу просторового планування, набутих підчас опанування навчальних дисциплін «Інформаційні технології в географії» і “Геоінформаційні системи в урбаністиці й просторовому плануванні”. Студенти мають закріпити наступні навички і вміння: • шукати, завантажувати геопросторові дані, які доступні у вільному доступі (ресурси DivaGIS, Geofabrik, GitHub, National Geographic, Open Street Map) та вміти їх систематизувати для подальшого використання, наприклад, через можливості додатка ArcCatalog, створювати бази геоданих;

	• працювати з векторними даними, які завантажені з мережі Інтернет чи самостійно створювати shape-файли типу «точка», «лінія», «полігон» для створення планів та карт населених пунктів, розробки планів території тощо. Знати як працювати з векторними та растровими шарами при виконанні проєкту. • редагувати векторні та растрові дані через технічні можливості програмного забезпечення, експортувати частини векторних та растрових шарів; • вміти створювати геоінформаційні проєкти, встановлювати систему координат (географічних та проєктованих) при створенні проєкту, додавати просторові тематичні покриви для подальшого редагування та аналізу, вибір способів відображення тематичних покривів у легенді до геоінформаційного проєкту; • працювати з атрибутивними таблицями шарів, додавати дані як в режимі ручного введення, так і «зв'язування» через табличні процесори типу Microsoft Excel, вміти здійснювати запити до інформації, яка міститься в геоінформаційному проєкті через структуровані мови запитів; • створювати різні макети карт для потреб соціально-економічної оцінки території; • компонувати макет твердої копії картографічної моделі, вміти працювати з електронною формою подачі геопросторової інформації, готувати геоінформаційний проєкт для подальшої публікації у мережі інтернет; • здійснювати прив'язку растрових даних, вміти та знати способи трансформації векторних даних; • здійснювати підготовку проєкту до експорту отриманих даних та результатів у зовнішній файл. Розділ "Просторово-планувальний" передбачає ознайомлення студента з головними інструментами просторового планування, закріпленні теоретичних знань, отриманих в аудиторних умовах під час слухання лекцій і проведення практичних занять з курсу "Основи просторового планування". Головними завданнями розділу виступають наступні: 1. Ознайомлення студентів з містобудівною документацією національного рівня; Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 рр.; стратегічними документами обласного рівня та ін. 2. Аналіз студентами генеральних планів міст за низкою критеріїв; визначення на цій основі перспектив населеного пункту; характеристика схеми зонування території населеного пункту. 3. Індивідуальне опрацювання студентами і студентками детальних планів поселень та опорних історико-архітектурних планів території одного з міст України (на вибір). У розділі Спеціальне планування (тривалістю 5 днів), зосередженому на впливі рельєфу, геологічного середовища та геолого-геоморфологічних процесів на містобудівні умови та просторово-планувальну організацію території міста головними завданнями практики визначено: 1. Ознайомлення студентів з геологічною та геоморфологічною будовою району проходження практики (території м. Львова), із проявами сучасних геолого-геоморфологічних процесів, а також із гідрогеологічними умовами на території Львова. 2. Демонстрування слідів руйнування житлових будинків та інженерних комунікацій і споруд, як наслідків впливу геолого-геоморфологічних процесів (суфозії, просідання органічних, органо-мінеральних і техногенних ґрунтів внаслідок

	обезводнення, сульфатного карсту, зсувів, підтоплення, просідання лесів). 3. Показ впливу рельєфу на житлово-громадську забудову (планувальну структуру житлових кварталів, мікрорайонів, окремі будівлі й об'єкти транспортної інфраструктури) та вулично-дорожню мережу міста, безпосередньо на конкретних прикладах. 4. Пошук та використання матеріалів і ресурсів, необхідних для ознайомлення з містобудівними умовами та обмеженнями, пов'язаними із впливом геологічного середовища та геолого-геоморфологічних процесів, та успішної підготовки звіту. Усі розділи передбачають відвідування підприємств і установ, де зможуть працювати випускники з метою консультацій щодо конкретних виробничих процесів, ролей та функцій працівників.
Мета та цілі дисципліни	Метою «**Навчальної комплексної практики**» є ознайомлення студентів з рівнями просторового планування територій країни на практиці, їх структурно взаємопов'язаністю, специфікою збору інформації, методикою досліджень, включаючи ГІС-картографування та спеціальне планування, задля можливості конструктивного використання отриманих результатів у суспільно-географічних дослідженнях. У розділі *Спеціальне планування* зокрема метою практики визначено демонстрування студентам впливу рельєфу, геологічного середовища та геолого-геоморфологічних процесів на містобудівні умови та просторово-планувальну організацію території міста (на прикладі м. Львова), а також ознайомлення їх з інженерно-будівельною оцінкою урбанізованих територій та їх захистом від небезпечних і несприятливих процесів і явищ. Цілями практики виступають також досягнення загальних та спеціальних компетентностей: **Загальні компетентності**: ЗК$_1$. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК$_2$. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК$_5$. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК$_6$. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК$_7$. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК$_8$. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК$_9$. Здатність працювати автономно. **Спеціальні компетентності**: СК$_2$. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства. СК$_3$. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах. СК$_4$. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки. СК$_5$. Здатність аналізувати склад і будову геосфер, зокрема антропосфери (в контексті урбаністики, просторового плануванням і регіонального розвитку) на різних просторово- часових масштабах СК$_6$. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання. СК$_7$. Знання і використання специфічних для урбаністики, просторового планування і регіонального розвитку теорій, парадигм, концепцій та принципів. СК$_8$. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані, що стосуються урбаністики, просторового планування і регіонального розвитку в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.

	СК$_9$. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності. СК$_{10}$. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси. СК$_{12}$. Здатність здійснювати геопросторовий аналіз природних і суспільних явищ, процесів і відображати їх з використанням геоінформаційних систем для розуміння розвитку територіальних громад, міст, регіонів, держав. СК$_{13}$. Здатність аналізувати, проектувати, моделювати процеси урбаністичного і регіонального розвитку в контексті сучасних управлінських процесів в Україні та європейських державах
Література для вивчення дисципліни	*Основна література*: 1. Закон України "Про основи містобудування". *URL*: Про основи містобудування | від 16.11.1992 № 2780-XII (rada.gov.ua) 2. Закон України "Про регулювання містобудівельної діяльності". *URL*: Про регулювання містобудівно... | від 17.02.2011 № 3038-VI (rada.gov.ua) 3. Закон України "Про архітектурну діяльність". *URL*: Про архітектурну діяльність | від 20.05.1999 № 687-XIV (rada.gov.ua) 4. Державні Будівельні Норми України. *URL*: ДБН - всі будівельні норми України на порталі ДБНУ 5. Постанова Кабінету Міністрів України "Порядок розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації". *URL*: Про затвердження Порядку розробл... | від 01.09.2021 № 926 6. *Гнатюк Р.* Робоча програма розділу комплексної навчальної практики "Спеціальне планування", розроблена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти ОПП "Урбаністика, просторове планування та регіональний розвиток" / Р. Гнатюк, Р. Горішний. Львів, 2024. – 6 с. 7. *Зубик А.* ГІС в урбаністиці та просторовому плануванні: навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи студентів з курсу "Використання ГІС в урбаністиці та просторовому плануванні". Львів, 2021. – 580 с. / Андрій Зубик. *URL*: Zubyk-HIS-v-urbanistytsi-ta-prostorovomu-planuvanni-book.pdf 8. *Кононенко О.* Методи урбаністичних досліджень. Навчальний посібник / О. Кононенко, О. Гнатюк. Київ, 2024. – 145 с. *URL*: metody-urbanistychnyh-doslidzhen_kononenko-gnatyuk 2024.pdf 9. Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності на 2019-2030 роки. *URL*: Kontseptsiya-na-sayt.pdf (minregion.gov.ua) 10. *Ліпянін В.А.* Інженерна підготовка і благоустрій міських територій. Навчальний посібник / В.А. Ліпянін, І.В.Стародуб. – Рівне: Національний університет водного господарства та природокористування, 2015. - 293 с. 11. *Лозинський Р.М.* Проблеми просторового планування в Україні: потрібна реформа повного оновлення? Суспільство та національні інтереси / Р.М.Лозинський, О.І. Склярська, Г.М. Лабінська, О.В. Стецюк. № 5 (5). 2024. С. 567–583. *URL:* https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-5(5)-567-583 12. Наскрізна програма практик для студентів денної та заочної форми навчання в галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 "Географія", ОПП "Урбаністика, просторове планування ті регіональний розвиток". – Львів, Географічний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2023. – 9 с. 13. Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів, 2021. - 22 с. *Додаткова література*: 1. *Байцар А.* Сталий розвиток громади м. Винники. Монографія / Андрій Байцар. Винники, 2024. – 177 с. *URL*: Baytsar_Hromada_Vynnyky_2024.pdf 2. *Бортник С.Ю.* Просторове та ландшафтне планування: навчальний посібник / С.Ю. Бортник, Т.М. Лаврук, А.В. Олещенко, Л.М. Тимуляк. Електронне видання третє, оновлене та доповнене. Київ, 2022. - 155 с. 3. *Буравченко С.* Розроблення генеральний планів населених пунктів/ Сергій Буравченко // Видання Інституту "УкрНДІПроцивільсільбуд". №1(48), 2008. *URL*: Розроблення генеральних планів населених пунктів 4. *Лабінська Г.* Особливості розвитку селища Щирець Львівської області на сучасному етапі / Г.Лабінська, Р.Тимчак // Матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції "Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів". За ред. Ю.М.Барського та В.Й.Лажніка, Луцьк, 12–14 квітня 2024 р. Луцьк: ФОП Мажула Ю.М., 2024. – С. 141-144.

	5. *Лабінська Г.* Стратегії розвитку міст як індикатори мінливої динаміки глобального середовища / Г. Лабінська, Л. Шевчук. // Наукові записки Львівського університету бізнесу і права. № 42. Львів, 2024. – С. 223-231. *URL:* https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1243 6. *Лабінська Г.* Трансформація підходів у просторовому плануванні на прикладах з XIX по XXI ст. / Галина Лабінська // Сучасні напрямки розвитку географії України: монографія / [за заг. редакцією проф. Лозинського Р.М.]. – Львів, 2022. – С. 262-281. *URL:* Suchasni-napriamky-rozv-heohrafii-Ukrainy-book2022.pdf (lnu.edu.ua) 7. *Nowak, M.; Petrisor, A.-I.; Mitrea, A.; Kovács, K.F.; Lukstina,G.; Jürgenson, E.; Ladzianska, Z.; Simeonova, V.; Lozyskyy, R.; Rezac,V.*; et al. The Role of Spatial Plans Adopted at the Local Level in the Spatial Planning Systems of Central and Eastern European Countries. Land 2022, 11, 1599. *URL:* (PDF) The Role of Spatial Plans Adopted at the Local Level in the Spatial Planning Systems of Central and Eastern European Countries / Роль просторових планів, прийнятих на місцевому рівні, у системах просторового планування країн Центральної та Східної Європи *Електронні ресурси* 1. Атлас адміністративно-територіального устрою України. Новий районний поділ та територіальні громади: 2021. *URL*: Атлас нового адмінтерустрою України (2021) - Ukrainian Strategic Communications 2. Децентралізація. *URL*: Децентралізація в Україні 3. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України. *URL*: www.ukrstat.gov.ua 4. Офіційний веб-портал об'єднаних територіальних громад України. *URL*: ***https://gromada.info/***. 5. Офіційний веб-сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України. *URL*: Інститут демографії та соціальних досліджень 6. Центр міської історії. *URL*: Lvivcenter 7. Міський медіаархів. *URL*: Міський Медіаархів
	Загальний обсяг практики – 180 годин
Очікувані результати навчання	По завершенні цього курсу студент буде : *знати* рівні просторового планування та відповідну містобудівну документацію; вплив розселення населення, характеру використання природно-ресурсного потенціалу території, специфіки галузевої структури господарства на просторово-планувальні рішення та можливість їх ГІС-опрацювання. *вміти* сформувати характеристику просторово-планувальних потреб території на конкретному етапі з відповідним картографічним обґрунтуванням своїх висновків; окреслити проблемні питання, які потребують вирішення; оцінити переваги та ризики розвитку території, охоплюючи виклики воєнного часу. Даний навчальний курс, як складова частина процесу підготовки бакалавра, має сприяти досягненню таких **програмних результатів навчання (ПРН)**: $ПРН_1$. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук. $ПРН_2$. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ. $ПРН_3$. Пояснювати особливості організації географічного простору. $ПРН_4$. Аналізувати географічний потенціал території. $ПРН_5$. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук. $ПРН_6$. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук. $ПРН_7$. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових. $ПРН_8$. Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер. $ПРН_9$. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (в контексті урбаністики, просторового планування і регіонального розвитку) на різних просторово-часових масштабах.

	ПРН$_{10}$. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні. ПРН$_{11}$. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки. ПРН$_{12}$. Знати наукові концепції суспільної та природничої географії, основні положення історії, економіки, архітектури і містобудування, щодо розуміння причинно-наслідкових зв'язків і використання їх в урбаністичних дослідженнях та просторовому плануванні. ПРН$_{13}$. Вміти опрацьовувати та систематизувати фахову наукову літературу, нормативні документи і технічну документацію в урбаністиці, просторовому плануванні та в питаннях регіонального розвитку. ПРН$_{14}$. Здійснювати просторові дослідження територіальних громад, міст, регіонів, з урахуванням національного законодавства, міжнародних практик сталого розвитку, з уніфікацією підходів та інтегруванням у європейські просторові практики. ПРН$_{15}$. Представляти результати геопросторових досліджень і спостережень в конкретний міждисциплінарний науковий продукт для управлінських муніципальних, регіональних, національних рішень просторового розвитку.
Ключові слова	урбаністика, просторове планування, регіональний розвиток, ГІС, ГІС-картографування,
Формат курсу	Очний
Теми	Подані у формі СХЕМИ КУРСУ*
Підсумковий контроль, форма	диференційований залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з основ урбаністики та просторового планування, використання геоінформаційних систем у просторовому плануванні, картографії та геоморфології, достатніх для сприйняття категоріального апарату навчальної комплексної практики
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Ввідні лекції, навчальні екскурсії й польові дослідження, самостійна робота, презентації студентських звітів практики
Необхідне обладнання	Для вивчення курсу потрібне використання мультимедійного обладнання; достатньо володіти такими програми як *Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point, Microsoft Teams, а також ArcGIS та QGIS.*
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою **(таблиця[2]).** **Підсумки практики:** По закінченні навчальної практики студенти оформляють на основі виконання окремих розділів звіт/презентацію, зміст якого визначається виконаними завданнями, який здають на кафедру. Звіт може бути представлений у надрукованому вигляді або написаний від руки на стандартному папері А4, а також у формі електронної презентації. Загальний звіт повинен містити титульний аркуш, зміст, наскрізну нумерацію, схеми, малюнки, таблиці, список використаних джерел та додатки. Звіт студенти захищають на кафедрі. Публічний захист може передбачати залучення працівників з інших кафедр (якщо вони брали участь в окремих розділах практики), або ж їхню попередню оцінку окремих розділів, яку потім враховують при виведенні загальної оцінки. До захисту окремих розділів навчальної практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію. Формою звітності за практику є диференційований залік. Захист та оцінювання звітів відбувається за окремими розділами (підрозділами) практики, за кожен з яких студент отримує ***20 балів***. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: ***Зміст та оформлення відповідного розділу звіту практики*** - максимальна кількість ***15 балів***. - звіт виконаний згідно з графіком, в повному обсязі, містить необхідні матеріали з поясненнями та висновками, оформлений належним чином, без суттєвих зауважень – 13-15 балів;

	- звіт виконаний згідно з графіком, в повному обсязі, містить необхідні матеріали, оформлений згідно вимог,але з з помилками і неточностями – 9-12 балів; - звіт виконаний частково, з порушенням термінів або вимог, відсутні висновки та пояснення, виявлено суттєві помилки в оформленні матеріалів – 5-8 бали; - звіт виконаний з порушенням термінів, не відповідає вимогам, відсутні необхідні матеріали – 1-4 бали. - звіт відсутній – 0 балів ***Захист відповідного розділу звіту практики*** -: максимальна кількість ***5 балів*** . Захист практики проводиться в усній формі. - студент повністю володіє матеріалом, дає правильні і повні відповіді на питання – 5 балів; - студент достатньо повно володіє матеріалом, дає правильні відповіді на питання з незначними помилками – 4 бали; - студент в основному володіє матеріалом, але допускається суттєвих помилок у відповідях на питання – 3 бали; - студент порушує встановлені терміни для захисту, фрагментарно володіє матеріалом, при відподі на запитання допускається грубих помилок – 1-2 бали. - студент порушує встановлені терміни для захисту, не володіє матеріалом, не знає відповідей на запитання – 0 балів Підсумкова максимальна кількість балів за один розділ практики - 20 . . **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання у роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента / студентки є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману **Відвідання занять** є важливою складовою навчання! Очікується, що студенти відвідають усі лекції, навчальні екскурсії і заняття у рамках практики. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених графіком практики. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані при захисті звітів практики. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента за час практики; недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються!**
Питання до оцінювання практики	Перелік питань, які виносяться на етапі захисту звіту практики: 1. Поняття геоінформаційних систем та їхня роль у просторовому плануванні. 2. Типи програмного забезпечення яке використовують в просторовому плануванні. 3. Можливості програмного забезпечення ArcMap та QGIS в питаннях просторового планування. 4. Рівні просторового планування. 5. Містобудівна документація локального, регіонального та національного рівня. 6. Генеральний план території та схема зонування. 7. Специфіка детальних планів поселень. 8. План характеристики генплану поселення. 9. Законодавче забезпечення просторового планування в Україні. 10. Потреба ГІС-картографування у просторовому плануванні. 11. Міждисциплінарний підхід у просторовому плануванні. 12. Роль спеціального планування. 13. Геолого-геоморфологічні особливості території міста Львова. 14. Гідро-геологічні особливості території Львова. 15. Властиві для Львова сучасні геодинамічні процеси, особливості розповсюдження цих процесів, причини та передумови їхнього розвитку.

	16. Чинники-детермінанти просторового планування території. 17. Географічний потенціал території та його складові компоненти.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

[2] Розподіл балів за розділами «Навчальної комплексної практики»

Розподіл балів за розділами практики				
Сума = 100 б				
P_1 **ГІС-картографічний**	P_2 **Просторово-планувальний**			P_3 **Спеціальне планування**
	Локальний рівень	Регіональний рівень	Національний рівень	
20	**20**	**20**	**20**	**20**

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
81-89	добре	
71-80		
61-70	задовільно	
51-60		
*	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

*СХЕМА ПРАКТИКИ “**Навчальна комплексна практика**”[1]

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література, ресурси в *Internet*	Дні	Термін виконання
1.	**Розділ** *ГІС-картографічний* *Завдання 1*. Додавання даних до проєкту (ArcMap або QGIS) *Завдання 2*. Редагування, фільтрування та створення нових об’єктів (ArcMap чи QGIS)	вступна лекція камеральна робота захист звіту	1. *Безлюбченко О.С.* Планування і благоустрій міст: навчальний посібник / О.С.Безлюбченко, О.В. Завальний, Т.О. Черноносова. – Харків: ХНУМГ імені О.М.Бекетова, 2011. - 191 с. **2.** Геопортал Адміністративно-територіального устрою України. *URL*: Геопортал «Адміністративно-територіального устрою України» – Мінрегіон (minregion.gov.ua) 3. *Зубик А*. ГІС в урбаністиці та просторовому плануванні: навчально-методичний посібник для аудиторної та самостійної роботи студентів з курсу “Використання ГІС в урбаністиці та просторовому плануванні”. Львів, 2021. – 580 с. / Андрій Зубик. *URL*: Zubyk-HIS-v-urbanistytsi-ta-prostorovomu-planuvanni-book.pdf 4. Топографічна карта Україна. *URL*: Топографічна карта Україна, висота, рельєф	22 – 26 червня 2025 р.	**5 днів**
2.	**Розділ** *Просторово-планувальний*	вступна лекція камеральна робота захист звіту	1. *Безлюбченко О.С.* Планування і благоустрій міст: навчальний посібник / О.С.Безлюбченко, О.В. Завальний, Т.О.Черноносова. – Харків: ХНУМГ імені О.М.Бекетова, 2011. - 191 с. 2. Геопортал Адміністративно-територіального устрою України. *URL*: Геопортал «Адміністративно-територіального устрою України» – Мінрегіон (minregion.gov.ua) 3. Децентралізація. *URL*: Децентралізація в Україні 4. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України. *URL*: www.ukrstat.gov.ua 5. Офіційний веб-портал об’єднаних територіальних громад України. *URL*: ***https://gromada.info/***. 6. Офіційний веб-сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України. *URL*: Інститут демографії та соціальних досліджень 7. Центр міської історії. *URL*: Lvivcenter 8. Міський медіаархів. *URL*: Міський Медіаархів		**18 днів**
2.1.	**Національний підрозділ** Аналіз наявних інструментів просторового планування однієї з областей України та характеристика перспективи її просторового розвитку. У процесі аналізу використати:	груповий проєкт	1. Постанова Кабінету Міністрів України “Порядок розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації”. *URL*: Про затвердження Порядку розробл... | від 01.09.2021 № 926 2. *Буравченко С.* Розроблення генеральний планів населених пунктів/ Сергій Буравченко // Видання Інституту “УкрНДІПроцивільсільбуд“. №1(48), 2008. *URL*: Розроблення генеральних планів населених пунктів 3. Генеральна схема планування території України. *URL*: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text	27 червня – 1 липня 2025 р.	6 днів

	а) Генеральну схему планування території України; б) схему планування території області; в) Державну стратегію регіонального розвитку на 2021-2027 роки; г) розроблені на рівні області стратегічні документи; д) інші джерела.		4. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. *URL*: mtu.gov.ua/files/Державна стратегія_ 2021-2027 роки.pdf 5. *Лабінська Г.* Стратегії розвитку міст як індикатори мінливої динаміки глобального середовища / Г. Лабінська, Л. Шевчук. // Наукові записки Львівського університету бізнесу і права. № 42. Львів, 2024. – С. 223-231. *URL:* https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1243 6. *Лабінська Г.* Трансформація підходів у просторовому плануванні на прикладах з XIX по XXI ст. / Галина Лабінська // Сучасні напрямки розвитку географії України: монографія / [за заг. редакцією проф. Лозинського Р.М.]. – Львів, 2022. – С. 262-281. *URL:* Suchasni-napriamky-rozv-heohrafii-Ukrainy-book2022.pdf (lnu.edu.ua)		
2.2.	**Регіональний підрозділ** *Завдання 1*. Ознайомитися з генеральним планом Києва. Детальніше проаналізувати одну з тематичних карт (кожен студент обирає одну з карт). *Завдання 2*. Проаналізувати генеральний план одного із міських поселень України з врахуванням таких позицій: а) межі населеного пункту; б) географічне положення; в) природно-географічні особливості; г) суспільно-географічні особливості; г) історико-географічні особливості; д) функціональний тип міста; ж) інше. Проаналізувати на генеральному плані існуючі та проєктні території, їх розподіл. На цій основі охарактеризувати перспективи розвитку міста. *Завдання 3*. Охарактеризувати схему зонування території населеного пункту (можна на прикладі одного з районів м. Львова). Проаналізувати також встановлені містобудівні регламенти: планувальний, санітарно-гігієнічний, природно-заповідний, інженерно-геологічний.	завдання 1-2 індивіду-альне завдання 3 - групове	1. Генплан Києва. *URL*: http://kyiv-landuse.com/content/genplan-kieva-do-2020-r-diyuchiy#4 2. *Лабінська Г.* Досвід містобудівної стратегії угорського Гайдусобосло для українців / Г. Лабінська, Л. Шевчук // Матеріали XVIII міжнародної наукової конференції “Географія, економіка, і туризм: національний та міжнародний досвід”. Львів, 11-12 жовтня 2024 р. С. 138-143. *URL:* Конференція кафедри туризму 2024.pdf 3. *Лабінська Г.* Курорт Солотвино Закарпатської області: ресурси, територіальна організація, перспективи розвитку / Галина Лабінська // Матеріали XVI наукової конференції з міжнародною участю "Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід" (Львів, 7 жовтня 2022 р.). - С. 152-158. *URL:* materialy-HEOHRAFIYA-EKONOMIKA-I-TURYZM-16-2022-book.pdf 4. *Лабінська Г.* Особливості розвитку селища Щирець Львівської області на сучасному етапі / Г. Лабінська, Р. Тимчак // Матеріали VIII Міжнар. наук.- практ. інтернет-конференції “Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів”. За ред. Ю.М.Барського та В.Й.Лажніка, Луцьк, 12–14 квітня 2024 р. Луцьк: ФОП Мажула Ю.М., 2024. – С. 141-144. 5. Містобудівні регламенти ЛМР. *URL*: https://city-adm.lviv.ua/lmr/plany-zonuvannia 6. Офіційний веб-сайт Львівської міської ради. *URL*: Структура ЛМР — Львівська міська рада 7. Офіційний веб-сайт управління архітектури веб-сайт Львівської міської ради. *URL*: Управління архітектури — Львівська міська рада 8. *Nowak, M.; Petrisor, A.-I.; Mitrea, A.; Kovács, K.F.; Lukstina,G.; Jürgenson, E.; Ladzianska, Z.; Simeonova, V.; Lozyskyy, R.; Rezac,V.*; et al. The Role of Spatial Plans Adopted at the Local Level in the Spatial Planning Systems of Central and Eastern European Countries. Land 2022, 11, 1599. *URL:* (PDF) The Role of Spatial Plans Adopted at the Local Level in the Spatial Planning Systems of Central and Eastern European Countries / Роль просторових планів, прийнятих на місцевому рівні, у системах просторового планування країн Центральної та Східної Європи	2 – 7 липня 2025 р.	6 днів
2.3.	**Локальний підрозділ**	індивідуа-льні	1. *Байцар А.* Сталий розвиток громади м. Винники. Монографія / Андрій Байцар. Винники, 2024. – 177 с. *URL*: Baytsar_Hromada_Vynnyky_2024.pdf		6 днів

	Завдання 1. Проаналізувати детальний план території одного із міських поселень України (можна на прикладі м. Львова): призначення, передбачені зміни території, основні об'єкти, благоустрій й ін. *Завдання 2*. Проаналізувати історико-архітектурний опорний план території одного із міських поселень України: історичний ареал, головні об'єкти культурної спадщини, охоронні зони й ін.	завдання	2. *Вечерський В.В*. Історико-архітектурний опорний план / В.В. Вечерський // Велика українська енциклопедія. *URL*: Історико-архітектурний опорний план — ВУЕ 3. *Вечерський В*. Охорона культурної спадщини в історичних містах / Віктор Вечерський // Сіверщина в історії України: в 15 вип. Київ; Глухів: Центр пам'яткознавства НАН України, 2019. Вип. 12. - С. 7-9. 4. Детальні плани території м. Львова. *URL*: https://city-adm.lviv.ua/lmr/business/410-upravlinnia/upravlinna-arkhitekturi/detalni-plani-teritorij 5. *Лабінська Г*. Туристична привабливість Неаполя як результат інноваційної містобудівної політики / Галина Лабінська // Жовква крізь століття. Випуск VII. Львів: Растр-7, 2024. – С. 182-194. *URL:* JOVKVA_V-7_web поправл.pdf 6. Львів отримав історико-архітектурний опорний план міста. *URL*: Львів отримав історико-архітектурний опорний план міста — Львівська міська рада (2024)	8 – 13 липня 2025 р.	
3.	**Розділ** *Спеціальне планування* Вступна лекція та перший оглядово-навчальний маршрут (1 день) Другий оглядово-навчальний маршрут (2 день) Третій оглядово-навчальний маршрут та самостійні камеральні дослідження студентів (3 день) Самостійні маршрутні дослідження студентів і підготовка звітів (4 день) Доопрацювання звіту та його захист (5 день)	вступна лекція навчальні екскурсії камеральна робота захист звіту	1. *Безлюбченко О.С*. Планування і благоустрій міст: навчальний посібник / О.С. Безлюбченко, О.В. Завальний, Т.О.Черноносова. – Харків: ХНУМГ імені О.М.Бекетова, 2011. - 191 с. 2. *Бортник С.Ю*. Просторове та ландшафтне планування: навчальний посібник / С.Ю. Бортник, Т.М. Лаврук, А.В. Олещенко, Л.М. Тимуляк. Електронне видання третє, оновлене та доповнене. Київ, 2022. - 155 с. 3. *Волошин П*. Геологічні чинники екологічного ризику на території Львова / Петро Волошин. Вісник Львів. ун-ту. Серія географічна, 2013. Вип. 42. - С. 46–52. 4. *Гнатюк Р*. Робоча програма розділу комплексної навчальної практики "Спеціальне планування", розроблена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти ОПП "Урбаністика, просторове планування та регіональний розвиток" / Р. Гнатюк, Р. Горішний. Львів, 2024. – 6 с. 5. *Ліпянін В.А*. Інженерна підготовка і благоустрій міських територій. Навчальний посібник / В.А. Ліпянін, І.В. Стародуб. – Рівне: Національний університет водного господарства та природокористування, 2015. - 293 с. 6. Львів: Комплексний атлас / Відп. ред. О.І. Шаблій. – Київ: ДНВП "Картографія", 2012. - 192 с.	14 – 19 липня 2025 р.	**5 днів**